

REZUMAT

al tezei de abilitare „Managementul fermei în contextul actual al tendinței de asociere a producătorilor agricoli”, elaborată de Prof. univ. Dr. Tudor Valentina Constanța

Cuvinte cheie: management, ferma, agricultura, asociere

În prezenta lucrare am prezentat cele mai importante realizări științifice, profesionale, pe direcții tematice disciplinare și/sau interdisciplinare. Acestea au fost documentate prin trimiteri la publicații, sau alte realizări făcute publice, fiecare trimitere oferind posibilitatea verificării. Realizările personale le-am prezentat în contextul stadiului actual al cercetării științifice din domeniul tematic al specialității, scoțând în evidență, în mod argumentat și documentat, relevanța și originalitatea contribuțiilor personale.

În România termenul de management al fermei a intrat relativ recent în vocabularul fermierilor, care intrând în contact cu alți fermieri din țările dezvoltate din Uniunea Europeană, au realizat că agricultura nu mai poate fi practică așa cum se făcea acum 25-30 de ani.

Imediat după aderarea României la Uniunea Europeană, în anul 2007, conducătorii de exploatații agricole și ferme din țară s-au văzut puși în fața unei piețe deschise și și-au dat seama că trebuie să găsească soluții eficiente pentru a face față acestei concurențe, printr-o utilizare rațională a resurselor de care dispun. Astfel a apărut în conștiința fermierului necesitatea de a acumula cât mai multe cunoștințe în ceea ce privește noțiunea de management.

Agricultura românească se confruntă cu destul de multe probleme, cele mai multe generate de vârsta înaintată a managerilor de fermă și de fărâmițarea excesivă a proprietății private.

În contextul în care cele mai multe ferme din România exploatează mai puțin de 2 hectare, peste 2.589.920 de ferme, soluția pentru o agricultură performantă care poate face față concurenței de pe piața europeană este ca toate aceste mici ferme de familie să conștientizeze necesitatea de a se asocia, pentru că numai uniți micii fermieri pot aplica o tehnologie de cultură performantă și pot obține producții constant în timp. Doar așa agricultura românească poate să progreseze și să ocupe locul pe care îl merită în statisticile europene.

Lipsa asocierii în agricultura românească dar și lipsa resurselor financiare pentru a investi în tehnologie este evidențiată în datele statistice care vorbesc despre veniturile pe care le înregistrează fermele agricole din România. Veniturile pe care fermierii români le înregistrează din activitatea pe care o desfășoară în cadrul fermelor lor sunt destul de mici și cu greu le asigură supraviețuirea. O cauză principală a nivelului scăzut al veniturilor, se datorează în principal și unui management defectuos al fermei.

Potrivit datelor Eurostat, în anul 2013 un număr de 2.437.160 ferme din România obțin din activitatea agricolă mai puțin de 2.000 euro, în timp ce doar 1.470 de ferme reușesc să încaseze venituri mai mari de 50.000 de euro de pe urma activității desfășurate.

Mutațiile care s-au produs în structura de proprietate a fondului funciar și a celorlalte mijloace de producție, precum și în sistemul de relații dintre sectorul agricol și celelalte ramuri ale economiei naționale, au influențat puternic evoluția structurii producției agricole după 1989, ponderea producției animale în totalul producției agricole reducându-se de la 45,6% în 1989 la 31,7% în anul 2010, marcând astfel o tendință de dezootehnicizare a agriculturii.

O deficiență a agriculturii românești este aceea că să exportă o cantitate destul de mare de materii prime la prețuri de valorificare foarte mici, care mai apoi se întorc în țară sub formă de produse finite. Chiar și în aceste condiții un management eficient ar putea conduce la creșterea veniturilor fermierilor, astfel că, dacă aceștia ar lua în calcul valorificarea producției primare în creșterea animalelor, valoare adăugată creată prin diversificare activității ar conduce la creșterea veniturilor obținute în sectorul agricol.

În acest context, o parte din activitatea mea de cercetare științifică s-a axat pe analiza asocierii producătorilor agricoli, a factorilor care o determină și a impactului asupra producătorilor agricoli având în vedere creșterea producției și a rentabilității exploatației.

Este important să evidențiez factorii care determină gradul scăzut de asociere în agricultura românească, pentru că așa cum datele statistice furnizate de Eurostat certifică, nivelul de asociere din România este situat la cel mai scăzut nivel, iar motivele pentru care fermierii refuză să se unească în asociații sunt dintre cele mai diverse. De asemenea, părerea conducătorilor organizațiilor profesionale din sectorul agricol cu privire la importanța asociației și impactul pe care aceasta îl are asupra producției agricole este relevant pentru a determina motivele pentru care cei mai mulți agricultori mici și mijloci refuză asocierea:

✓ 17% dintre producătorii agricoli (respectiv 8% dintre președinții formelor de asociere) au considerat relevantă creșterea numărului de membrii iar restul de 83% (respectiv 92%) au considerat nerelevantă această creștere.

✓ 62% dintre producătorii agricoli (respectiv 80% dintre președinții intervievați) au considerat importantă creșterea producției vegetale, iar 38% (respectiv 20%) au considerat că nu este importantă.

✓ 37% dintre producătorii agricoli (respectiv 8% dintre președinții intervievați) au considerat importantă creșterea efectivului de animale, iar 63% (respectiv 92%) au considerat că nu este importantă.

✓ 57% dintre producătorii agricoli (respectiv 52% dintre președinții intervievați) au considerat importantă creșterea suprafeței agricole.

✓ 29% dintre producătorii agricoli (respectiv 4% dintre președinții intervievați) au considerat importantă creșterea producției animale, iar 71% (respectiv 96%) au considerat că nu este importantă.

În anul 2010 doar 68 de exploatații agricole, dintr-un total de 3.859.040 ferme fac parte din unitățile cooperatiste și toate aceste exploatații, parte componentă a unei exploatații lucrează doar 8176 mii de hectare.

Un motiv pentru care fermierii români refuză să se asocieze este legat de faptul că nu cunosc principalele avantaje pe care le pot avea în atunci când aleg să lucreze și să comercializeze în comun producția pe care o obțin. Principalele avantaje ale asocierii fiind: comercializarea în comun a producției, achiziționarea în comun a utilajelor, impact mai mic asupra bugetului fermei, terenul se lucrează în comun, un preț mai bun pentru inputuri datorită cantității mari achiziționate, comercializarea în comun a producției, obținerea unui preț bun pentru produsele agricole obținute, etc.

O educare a fermierilor în ceea ce privește managementul propriilor ferme poate contribui la o eficientizare a activității desfășurate în exploatație. În urma însușirii cunoștințelor de management fermierii români vor învăța să-și gestioneze eficient resursele de care dispun.

Resursele financiare pot fi atrase în fermă prin intermediul fondurilor europene asigurate de Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020, fonduri care sunt destinate pe de o parte reînnoirii forței de muncă în fermă (Instalarea tinerilor fermieri), modernizarea fermelor și investiții în echipamente și utilaje. De asemenea, fermieri care deja fac parte din asociații sau cooperative sunt avantajați atunci când aleg să depună un proiect de investiții cu finanțare europeană.

Un obiectiv major în dezvoltarea carierei profesionale îl constituie îmbunătățirea performanțelor în activitatea didactică, prin aplicarea și perfecționarea abilităților și competențelor de comunicare, de transfer al cunoștințelor către studenți.

Consider că cercetarea științifică constituie o componentă importantă a activității unui cadru didactic universitar, fiind esențială pentru dezvoltarea profesională. Domeniile de cercetare în care m-am implicat constituie o continuare coerentă a pregătirii mele educaționale. În ceea ce privește planul de dezvoltare a carierei mele științifice, obiectivul meu este de a continua să îmi dezvolt cunoștințele în domeniul managementului agricol. De asemenea, voi urmări ca direcțiile științifice pe care voi continua să mă dezvolt, să fie în consens cu disciplinele predate, cu programele educaționale, pentru sporirea laturii practic-aplicative și interdisciplinare a cercetărilor.